ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 48.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, *24-го Іюня.* — 1847 — *Wilno.* WTOREK, *24-go Czerwca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 18-го Іюня.

Высочайшимъ Приказомъ, по Морскому Вѣдомству, 4-го Іюня, Членъ Государственнаго Совѣта, Генералъ-Адъютантъ Его Императорскаго Величества *Перовскій*, назначенъ Членомъ Адмиралтействъ-Совѣта, съ оставленіемъ въ настоящихъ должности и званіи.

— Архимандриты, Ректоры: Казанской Духовной Академіи—*Григорій*, Духовныхъ Семинарій: Литовской—*Евсевій*, и Нижегородской—*Аполлоній*, и Протоіерей Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго Полка—Симеонъ *Наумовъ*, по представленію Святѣйшаго Синода объ отлично-усердной ихъ службѣ, Всемилостивѣйше сопричислены къ ордену Св. Князя Владиміра 3-й степени.

—

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ всеподданнѣйшій докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ департаментовъ Правительствующаго Сената, о награжденіи, при увольненіи чиновниковъ въ отставку, слѣдующими чинами до Статскаго Совѣтника включительно, и соглашаясь съ заключеніемъ Сената по настоящему предмету, Мнѣніемъ, Высочайше утвержденнымъ, положилъ: „Въ измѣненіе подлежащихъ статей Свода Законовъ постановить, что чиновники не изъ дворянъ, увольняемые въ отставку, по просьбамъ ихъ, прежде достиженія ими по службѣ потомственнаго дворянства, награждаются слѣдующими чинами до Статскаго Совѣтника включительно, но въ такомъ только случаѣ, когда они выслужили уже сполна законныя лѣта, для производства въ сіи чины, по званію и разряду каждаго опредѣленныя.“

— Кіевскій Военный, Подольскій и Волынскій Генералъ-Губернаторъ сдѣлалъ распоряженіе, чтобы при выдачѣ Евреямъ Подольской Губерніи, въ коей еще нѣкоторые носятъ еврейское платье, паспортовъ для выѣзда въ Царство Польское, взимаема была съ нихъ впредь полная плата, назначенная за ношеніе еврейскаго платья, и чтобы въ полученіи сей платы даваемы были росписки, могущія служить въ Царствѣ Польскомъ доказательствомъ, что они вправѣ носитъ это платье. Изъ сего слѣдуетъ, что всѣ прочіе за тѣмъ Евреи, какъ Подольской, такъ равно Кіевской и Волынской Губерній (за исключеніемъ тѣхъ, которые имѣютъ 60 лѣтъ отъ роду), должны всегда одѣваться по образцу христіанскихъ жителей Имперіи, а еврейскаго платья въ Царствѣ Польскомъ вовсе не употреблять.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 18-go Czerwca.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Marynarki, 4-go Czerwca, Członek Rady Państwa, Jenerał-Adjutant Jego Cesarskiej Mości *Perowski*, mianowany członkiem Rady Admiralicyjnej, z pozostaniem w dotychczasowych obowiązku i stopniu.

— Archimandryci, Rektorowie: Kazańskiej Akademii Duchownéj—*Grzegorz*, Duchownych Seminaryi: Litewskiego—*Euzebiusz*, i Niżegorodzkiego—*Appolloniusz*, i Protojerej Lejb-gwardyi Siemienowskiego Półku—Symeon *Naumow*, na przedstawienie Najświętszego Synodu o wzorowo-gorliwéj ich służbie, Najłaskawiéj policzeni do Orderu Św. Xięcia Włodzimierza klassy 3-ciéj.

—

Rada Państwa, w Departamencie Praw i na Ogólném Zebraniu, roztrząsnąwszy najpoddaniejsze przełożenie Ogólnego Zebrania trzech piérwszych Departamentów Rządzącego Senatu, względem nagradzania urzędników, przy uwalnianiu ze służby, następnemi rangami do Radzcy Stanu włącznie, i zgadzając się z decyzyą Senatu w téj mierze, przez Opinią, Najwyżéj zatwierdzoną, uchwaliła: „W zmianie odpowiednych artykułów Zbioru Praw postanowić: że urzędnicy nie ze szlachty, uwalniani ze służby, na własne żądanie, przed otrzymaniem w biegu służby szlachectwa dziedzicznego, nagradzani być mają następnemi rangami aż do Radzcy Stanu włącznie, lecz w takim tylko razie, kiedy już wysłużyli spełna lata prawne na awans do tych rang, podług stopnia i kategoryi każdego oznaczone.“

— Kijowski Wojenny, Podolski i Wołyński Jenerał-Gubernator, rozporządził, ażeby przy udzielaniu Starozakonnym z gubernii Podolskiéj, w któréj jeszcze niektórzy noszą ubiór żydowski, pasportów na wyjazd do Królestwa Polskiego, pobieraną była od nich z góry opłata w zupełności, za noszenie ubioru żydowskiego przypadająca, i aby na złożenia tejże opłaty wydawane były kwity, które mogą służyć w Królestwie za dowód, że mają prawo używania téj odzieży. Tém samém więc wszyscy inni Żydzi, tak z Podolskiéj jako też Kijowskiéj i Wołyńskiéj gubernii, (wyjąwszy tych, którzy skończyli lat 60), powinni zawsze nosić ubiór powszechnie używany w Cesarstwie, a odzieży żydowskiéj w Królestwie nie używać.

—

Вильна.

Въ 23 мъ N. Виленскихъ Губернскихъ Вѣдомостей напечатано, что Виленской Губерніи, Дисненскаго Уѣзда, въ мѣстечкѣ Лужкахъ помѣщицы Графини Чапской, съ разрѣшенія высшаго Начальства учреждены двѣ ярмарки: одна въ день Григорія Богослова (Присоединенія Св. Павла), 25 Января, а другая въ день Рождества Пресвятой Богородицы, 8 Сентября, кромѣ еженедѣльныхъ торговъ по Воскресеніямъ, для продажи разныхъ хозяйственныхъ произведеній.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 17-го Іюня.

Ихъ Императорскія Высочества Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Государыня Цесаревна и Великая Княгиня Марія Александровна прибыли сюда сегодня утромъ и, пробывъ здѣсь нѣсколько часовъ, изволили отправиться далѣе къ Дармштадту. Его Королевское Высочество Наслѣдный Великій Герцогъ Гессенскій выѣхалъ навстрѣчу къ Ихъ Императорскимъ Высочествамъ во Франкфуртъ, и принялъ Августѣйшихъ Путешественниковъ въ Велико-Герцогскомъ Дворцѣ. (*J. de St. P.*)

Пруссія.

Берлинъ, 5 Іюня.

Засѣданіе трехъ курій соединеннаго сейма 29-го Мая. Рѣчь министра юстиціи Савиньи, по поводу просьбъ, поданныхъ сейму для исходатайствованія перемѣны королевскихъ граматъ отъ 3-го Февраля 1847, произвела живое впечатлѣніе какъ на самое собраніе, такъ и на публику. Сообщаемъ изъ этой рѣчи слѣдующее извлеченіе:

,,Между просьбами, требующими перемѣнъ въ граматахъ 3-го Февраля, тѣ, которыя относятся ко времени собраній сейма, должны быть разсмотрѣны отдѣльно. Нѣкоторые изъ просителей основываютъ свое требованіе на важности мѣры, другіе—на законахъ, изданныхъ прежде граматъ, и утверждаютъ, что между этими двумя законодательствами есть противорѣчіе. Этотъ-то пунктъ я хочу изслѣдовать.

,,Первый доводъ, представляемый въ доказательство этого недостатка согласія и требующій ежегоднаго созванія сейма, основывается на § 13 закона 17 Января 1820: ,,Администрація государственнаго долга обязана давать о немъ ежегодный отчетъ будущему собранію чиновъ королевства; до созванія сейма, мѣсто его будетъ заступать государственный совѣтъ.“

,,Въ самомъ дѣлѣ, здѣсь заключается условіе обязательства, но надобно спросить, противъ кого?

,,Законодатель не могъ имѣть въ виду другой цѣли, кромѣ той, чтобы доставить обезпеченіе государственнымъ кредиторамъ. Онъ хотѣлъ придать нѣкоторую торжественность ежегодному отчету объ общественномъ долгѣ. Но граматы 3-го Февраля вполнѣ способствовали къ достиженію этой цѣли, предоставивъ отчетъ разсмотрѣнію депутаціи, назначаемой сеймомъ. Если противъ законности этой мѣры возразили, что дѣло такой важности не можетъ принадлежать столь малочисленной депутаціи, то должно замѣтить, что этотъ контроль сейма, по смыслу закона 1820, ограничивается только представленіемъ обстоятельнаго доклада, и что корона именно предоставила себѣ верховное право давать разрѣшеніе по отчетамъ. Слѣдовательно, депутація въ состояніи выполнить столь ограниченную должность, даже лучше, нежели многочисленное собраніе.

,,Касательно доводовъ о времени созванія сейма, основывающихся на сличеніи разныхъ мѣстъ предшествовавшихъ законовъ, можно сказать, что они направлены въ то же время и противъ учрежденія комитетовъ (*Ausschüsse*). Утверждаютъ, во-первыхъ, что прежніе законы объявляли о намѣреніи даровать чинамъ королевства нѣкоторыя преимущества, совмѣстныя только съ періодическимъ созваніемъ этихъ чиновъ. Но, во-вторыхъ, утверждаютъ также, что сеймъ соединенныхъ курій можетъ одинъ только быть почитаемъ истиннымъ собраніемъ чиновъ королевства въ смыслѣ прежнихъ законовъ, такъ, что въ тѣхъ случаяхъ, когда нельзя удовлетворить необходимости ихъ правильнаго возврата иначе, какъ только періодическимъ созваніемъ соединенныхъ курій—названіе и пре-

Wilno.

We 23-m N. Wileńskiéj Gubernialnéj Gazety wydrukowano, iż w Gubernii Wileńskiéj, w Powiecie Dziśnieńskim, w miasteczku Łużkach, należącém do Hrabiny Czapskiéj, z zezwolenia wyższéj Zwierzchności ustanowione zostały dwa jarmarki: jeden w dzień Nawrócenia Św. Pawła Apostoła, 25-go Stycznia, a drugi na Narodzenie Najświętszéj Maryi Panny, 8-go Września, prócz cotygodniowych targów, odbywających się w Niedzielę, dla przedawania różnych produktów rolniczych.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 17 czerwca.

Jego Cesarska Wysokość Następca Tronu Cesarzewicz i Wielka Xiężna Cesarzewna Marya Alexandrówna przybyli tu dzisiaj rano, i przepędziwszy kilka godzin, raczyli udać się w dalszą podróż do Darmsztadtu. Jego Królewska Wysokość Dziedziczny Wielki Xiążę Hesski, wyjechał na spotkanie Ich Cesarskich Wysokości do Frankfurtu, i przyjmował Najjaśniejszych Podróżnych w Wielko-Xiążęcym Pałacu.

(*Journal de St. Petersbourg.*)

Prussy.

Berlin, 7 czerwca.

Posiedzenie trzech Kuryi Połączonego Sejmu d. 29 Maja. Mowa Ministra sprawiedliwosci, P. Savigny, z powodu petycyi, podanych Sejmowi, dla wyjednania zmiany królewskich patentów z d. 3 lutego 1847 roku, sprawiła mocne wrażenie tak na samém zgromadzeniu, jako też i na publiczności. Udzielamy z niéj następujący wyciąg:

,,Pomiędzy petycyami, domagającemi się zmiany w patentach z d. 3 lutego, te które się tyczą terminu zwoływania Sejmu, powinny być osobno roztrząśnione. Niektórzy z proszących opierają swoje żądania na ważności środka, inni— na prawach, ogłoszonych piérwéj od patentów, i twierdzą, że między temi dwóma prawodawczemi aktami zachodzi sprzeczność. Nad tym właśnie punktem chcę nieco się zastanowić.

,,Piérwszy dowód, przywodzony na wykazanie braku zgodności i wymagający corocznego zwoływania Sejmu, opiera się na § 13 prawa z d. 17 stycznia 1820 roku: ,,Administracya długu państwa obowiązaną jest składać o nim coroczne sprawozdanie przyszłemu zgromadzeniu Stanów królestwa; do czasu zwołania Sejmu, miejsce jego zastępować będzie Rada Państwa.“

,,W rzeczy saméj, zawiera się tu rodzaj zobowiązania się, ale zapytać musimy, względem kogo?

,,Prawodawca nie mógł mieć na oku innego celu, jak tylko udzielenie rękojmi wierzycielom państwa. Chciał też nadać niejaką uroczystość corocznemu sprawozdaniu o długu publicznym. Ale patenta z d. 3 lutego najzupełniéj odpowiedziały temuż celowi, poddając to sprawozdanie pod roztrząśnienie deputacyi, przez Sejm wyznaczonéj. Jeśli przeciwko legalności tego środka przywodzono to, że rzecz tak wielkiéj wagi nie może należeć do tak nielicznéj deputacyi, tedy musimy zwrócić uwagę, że ta kontrolla Sejmu, podług istotnego brzmienia prawa z roku 1820, ogranicza się tylko złożeniem mu szczegółowego sprawozdania, i że właśnie korona warowała sobie najwyższe prawo stanowienia ostatecznie w rzeczy budżetu. Przetoż, deputacya może się równie uiścić z tak określonego obowiązku, a nawet lepiéj, aniżeli liczne zgromadzenie.

,,Co się tyczy dowodów tyczących się terminu zwoływania Sejmu, a opierających się na porównaniu rozmaitych miejsc praw uprzednich, można powiedzieć, iż te wymierzone są zarazem i przeciwko ustanowieniu komitetów (*Ausschüsse*). Twierdzą naprzód, że uprzednie prawa wzmiankują o zamiarze nadania Stanom królestwa pewnych przywilejów, które mogą tylko istnieć obok peryodycznego zwoływanie tychże Stanów. Ale, powtóre, twierdzą także, że Sejm połączonych Kuryi, może sam jeden tylko być uważany za prawdziwe zgromadzenie Stanów królestwa w duchu uprzednich praw, tak, iż w tych razach, kiedy nie można zadośćuczynić konieczności ich legalnego powrotu inaczéj, jak tylko przez peryodyczne zwoływanie Połączonych Kuryi— nazwanie i przywileje Stanów Państwa nie mogą ściągać się do komitetów,

имущества государственныхъ чиновъ не могутъ принадлежать комитетамъ.

„Въ подтвержденіе этого мнѣнія приводятъ, что въ прежнихъ законахъ говорится только объ одномъ собраніи государственныхъ чиновъ, тогда какъ граматы 3-го Февраля постановляютъ многія собранія. Но уже было замѣчено, что законодатель, не имѣя никакого намѣренія насчетъ будущаго устройства чиновъ, не могъ войти въ подробности по этому предмету и, ни въ какомъ случаѣ, не хотѣлъ связать себя ограниченіями въ этомъ отношеніи. Утверждали также, что граматы 3-го Февраля, объявляя себя продолженіемъ прежнихъ законовъ, формально тѣмъ признали, что эти законы еще въ силѣ. Но теперь выходитъ противное.

„Законодатель, объявляя, что даетъ новое развитіе прежнимъ законамъ, не хотѣлъ признать тѣмъ, что старые законы должны существовать вмѣстѣ съ новыми. Утверждаютъ еще, что самая идея корпораціи не полагаетъ единовременнаго существованія разныхъ органовъ чиновъ: но развѣ мы не видимъ, какъ муниципальныя власти, составляющія одну корпорацію, исполняютъ между-тѣмъ свои обязанности посредствомъ различныхъ органовъ.

„Наконецъ, утверждаютъ, что корона предоставила себѣ только право учредить народное представительство, и что, по совершеніи этого дѣла, она не можетъ лишать сеймъ привилегій, прежде ему обѣщанныхъ. Но законъ 1823-го года именно говоритъ, что корона предоставляетъ себѣ право назначать время общаго собранія чиновъ и образъ ихъ дѣйствованія, согласно учрежденію областныхъ чиновъ.

„Эти положенія очевидно доказываютъ, что коронѣ принадлежитъ не только право созывать генеральные чины, но и полномочіе постановлять и устроивать ихъ.

„Слѣдовательно, ничто не доказываетъ, будто имя и привилегіи государственныхъ чиновъ принадлежатъ исключительно всему сейму, а не разнымъ органамъ, приданнымъ ему граматами 3-го Февраля. Выраженіе „государственные чины", въ прежнемъ законѣ, относится только къ отличію ихъ областныхъ чиновъ, и потому я думаю, что имя и преимущества государственныхъ чиновъ простираются на всѣ органы народнаго представительства, постановленные граматами 3-го Февраля."

По предложенію графа Шверина, совѣщаніе, по своей важности, было отложено. Засѣданіе кончилось тѣмъ, что просьбы касательно уничтоженія лотерей были отвергнуты.

Преніе о періодическомъ созваніи сейма и о выборѣ комитетовъ возобновилось въ засѣданіи 31-го Мая, но не привело еще къ окончательному результату. Оно продолжалось и 1-го Іюня, живѣе обыкновеннаго, потому что разныя политическія стороны приняли въ немъ участіе. Но только, въ засѣданіи 3-го Іюня, вопросъ о періодическомъ созваніи соединеннаго сейма былъ рѣшенъ окончательно. Ораторы оппозиціи, занимавшіе въ этотъ день каѳедру, были Гг. Боккумъ, Дольфсъ, Ауэрсвальдъ и графъ Шверинъ. Депутаты Водичка, Прюферъ и Энгау говорили въ пользу министерства съ большимъ успѣхомъ. Министры Савиньи, Уденъ и Бодельшвингъ равнымъ образомъ участвовали въ преніи, и послѣдній, при этомъ случаѣ, обнаружилъ отличный ораторскій талантъ, здравый умъ и безпристрастіе, заслужившіе одобреніе даже самихъ его противниковъ. Вотъ тѣ предложенія, о которыхъ были отбираемы голоса:

Первое предложеніе депутата Винке о томъ, чтобы просить е. в. о дарованіи соединенному сейму, по силѣ 13-й статьи закона 17-го Января 1820, права собираться ежегодно для разсмотрѣнія отчетовъ администраціи государственнаго долга, и въ случаѣ, если эта мѣра покажется е. в. неисполнимою, сдѣлать другія распоряженія въ этомъ смыслѣ. Это предложеніе было отвергнуто большинствомъ 260 противъ 247 голосовъ.

Второе предложеніе графа Шверина, отличавшееся отъ предъидущаго только тѣмъ, что оно основывалось на пользѣ, а не на законности мѣры, было также отринуто большинствомъ 327 противъ 172 голосовъ.

Рѣшеніе коммиссіи—просить короля о созваніи сейма каждые два года — было принято единодушно. Послѣ того, маршалъ велѣлъ прочесть королевскій декретъ, которымъ засѣданія сейма продолжаются до 19 го Іюня.

— Сегодня, въ годовщину кончины блаженныя памяти Короля Фридриха Вильгельма III, родителя ны-

„Na poparcie tego zdania przywodzą, że w uprzednich prawach mówi się tylko o samém zgromadzeniu Stanów państwa, kiedy przeciwnie patenta z d. 3 lutego stanowią wiele zgromadzeń. Atoli już uczyniliśmy uwagę, że prawodawca, nie mając jeszcze żadnych pewnych planów względem przyszłego urządzenia Stanów, nie mógł wdawać się w szczegóły, tyczące się tego przedmiotu, i w żadnym razie, nie chciał krępować siebie jakiemikolwiek ograniczeniami w tym względzie. Twierdzą także, że patenta z d. 3 lutego, mianując się dalszym ciągiem uprzednich praw, już tém samem formalnie przyznają, że prawa te pozostają jeszcze w swéj mocy. Ale rzecz się ma zupełnie inaczéj.

„Prawodawca, oświadczając, że nadaje nowe rozwinięcie uprzednim prawom, nie chciał przez to rozumieć, że stare prawa powinny istnieć razem z nowemi. Utrzymują przytém, że sama idea korporacyi nie przypuszcza jednoczesnego istnienia różnych organów Stanów; lecz azaliż nie widzimy, jak władze municypalne, składające jedną korporacyę, wykonywają tymczasem swoje obowiązki za pośrednictwem rozmaitych organów?

„Nakoniec utrzymują, że korona warowała sobie tylko prawo urządzenia narodowéj reprezentacyi, i że po dokonaniu tego dzieła, nie może pozbawiać Sejmu przywilejów uprzednio mu obiecanych. Ale prawo z roku 1823 wyraźnie powiada, że korona waruje sobie prawo oznaczać czas dla ogólnego zgromadzenia Stanów, jako też przepisywać tryb ich działania, stosownie do organizacyi Stanów Prowincyonalnych.

„Prawidła te oczewiście dowodzą, że korona nie tylko ma prawo zwoływania Jeneralnych Stanów, ale też i pełną władzę stanowienia ich i urządzania.

„Zatém, nic nie dowodzi, jakoby nazwisko i przywileje Stanów Państwa ściągały się wyłącznie do całego Sejmu, nie zaś do różnych organów, przydanych do niego mocą patentów z d. 3 lutego. Wyraz „Stany Państwa" w uprzednich prawach, ma tylko na celu odróżnienie ich od Stanów Prowincyonalnych, i przetoż sądzę, że nazwisko i przywileje Stanów Państwa rozciągają się na wszystkie organa narodowéj reprezentacyi, ustanowione mocą patentów z d. 3 lutego."

„Na wniosek Hr. Schwerin, obrady, z powodu swojéj ważności, zostały odłożone, posiedzenie zaś skończyło się na tém, że petycye tyczące się zniesienia loteryi zostały odrzucone.

Rozprawy nad peryodyczném zwoływaniem Sejmu, jako też nad wyborem komitetów, rozpoczęły się znowu na posiedzeniu d. 31 Maja, atoli nie otrzymano ostatecznych wypadków. Ciągnęły się więc jeszcze i d. 1 czerwca, żwawiéj niż zwykle, gdyż różne polityczne stronnictwa udział w nich brały. Dopiéro na posiedzeniu d. 3-go czerwca, kwestya o peryodyczném zwoływaniu Połączonego Sejmu, została ostatecznie załatwioną. Mówcy opozycyi, którzy dnia tego na mównicę wstępowali, są: PP. Bockum, Dolfs, Auerswald i Hr. Schwerin. Deputowani: Wodiczka, Prüfer i Enchau, mówili z wielkiém powodzeniem ze strony ministerstwa. Ministrowie: Savigny, Uden i Bodelschwing, również brali udział w rozprawach; ostatni z nich, przy téj okoliczności, okazał znamienity talent krassomówczy, zdrowy rozsądek i bezstronność, które zjednały mu oklaski samych nawet przeciwników jego. Oto są propozycye nad któremi głosowano:

Piérwsza propozycya deputowanego Vincke, była, aby upraszać Jego Królewską Mość o udzielenie Połączonemu Sejmowi, na zasadzie 13 artykułu prawa z d. 17 stycznia 1820 roku, przywileju zgromadzania się corocznie, dla przezierania sprawozdań administracyi długu publicznego, a w razie, jeśli ten środek wyda się Jego Kr. Mości niepodobnym do wykonania, o wydanie innego rozporządzenia w tymże duchu. Wniosek ten został odrzucony większością 260 głosów przeciwko 247.

Druga propozycya Hr. Schwerina, różniąca się od uprzedniéj tém, że opierała się na korzyści, nie zaś na legalności środka, została także odrzuconą większością 327 głosów przeciwko 172.

Wniosek kommissyi, aby upraszać Monarchę o zwoływanie Sejmu co dwa lata, został przyjęty jednomyślnie. Poczém, Marszałek kazał odczytać dekret królewski, przedłużający posiedzenia Sejmu do d. 19 czerwca.

— Dziś, w rocznicę śmierci ś. p. Króla Fryderyka Wilhelma III, ojca królewskiego, odbyło się w kaplicy kró-

нѣшняго Короля совершено было въ придворной церкви торжественное молебствіе, въ присутствіи Короля, принцевъ и принцессъ королевскаго дома, вдовствующей в. герцогини Меклембургъ-Шверинской, и прочихъ находящихся здѣсь членовъ королевской фамиліи. За симъ Король посѣтилъ Шарлоттенбургскій мавзолей и прибылъ обратно въ Сансуси.

Франція.

Парижъ, 15 *Іюня*.

Министръ внутреннихъ дѣлъ Г. Дюшатель прибылъ вчера въ Парижъ и находился въ засѣданіи палаты депутатовъ. Здоровье его примѣтно поправилось.

— Во вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, Г. Гизо отвѣчалъ на вопросъ Г. Кремье относительно португальской интервенціи. Французское правительство полагало, что къ этому случаю слѣдовало примѣнить трактатъ четвернаго союза, такъ какъ предстояла важная причина опасаться, чтобы Донъ Мигуэль не рѣшился дѣйствовалъ за—одно съ инсургентами; а такъ какъ и благосостояніе Испаніи пострадало бы отъ дальнѣйшаго продолженія борьбы въ Португаліи, то и необходимо было ко всему этому примѣнить четверный союзъ. Сіе объявленіе было главнымъ результатомъ вопроса. За симъ палата приступила къ текущимъ дѣламъ, и занималась предложеніемъ Г. *Деместау* на счетъ уменьшенія пошлины на соль.

— Палата депутатовъ собралась сегодня въ своихъ отдѣленіяхъ, для назначенія президентовъ и секретарей. Въ восьми отдѣленіяхъ избраны были консерватисты, и только въ одномъ успѣла оппозиція поддержать своихъ кандидатовъ.

— Коммисія палаты перовъ, по дѣлу генерала Кюбьера, имѣла опять засѣданіе, въ которомъ принимала показанія Г. Теста. Докладчикъ коммисіи, Г. Ренуаръ, составилъ уже докладъ по этому дѣлу, который печатается въ Королевской типографіи. Это дѣло составитъ два толстые тома; въ первомъ изъ нихъ будутъ заключаться разные документы, а въ послѣднемъ, показанія свидѣтелей. За симъ, самое изложеніе дѣла будетъ занимать 20 страницъ.

— Королева Христина, пробывъ весьма непродолжительное время въ Парижѣ, переѣхала на жительство въ Мальмезонъ.

— Тунисскій Бей, какъ слышно, просилъ посредничества Австріи, для прекращенія споровъ его съ Турціею.

— Слышно, что правительство дозволило перевезти во Францію останки графа Сенъ-Ле, бывшаго голландскаго Короля и его старшаго сына, скончавшагося въ 1831 году, которые будутъ погребены въ Рюэлѣ, подлѣ императрицы Жозефины.

— Съ острова Гаити увѣдомляютъ: что 23 Апрѣля, во время служенія панихиды, на военномъ кораблѣ „Президентъ", за упокой президента Геррье, корабль сей, со всѣмъ экипажемъ и 80-ю арестантами, взлетѣлъ на воздухъ, въ слѣдствіе искры, упавшей, во время пальбы, на бочку съ порохомъ, стоявшую на палубѣ.

16 *Іюня*.

Палата перовъ, разсмотрѣвъ прошеніе герцога Іеронима Наполеона, о разрѣшеніи ему возвратиться во Францію, положила, согласно заключенію коммисіи, что постановленіе по сему предмету зависитъ единственно отъ правительства; а потому прошеніе сіе оставлено безъ дальнѣйшаго дѣйствія.

— Въ *Journal des Débats* напечатаны дипломатическіе акты, представленные въ палату депутатовъ, о португальской интервенціи. Акты сіи начинаются депешею Г. Гизо къ Французскому повѣренному въ дѣлахъ въ Лиссабонѣ, отъ 26 Октября 1846 г., и оканчиваются депешею того же министра отъ 26 Мая сего года, къ французскому посланнику Г. Вареннну. Въ сей послѣдней, Г. Гизо излагаетъ поводы къ интервенціи, изъясняя, между прочимъ, что цѣль интервенціи состоитъ въ прекращеніи междоусобной войны и утвержденіи власти конституціоннаго правленія. Наконецъ поручаетъ посланнику сноситься во всемъ съ представителями Англіи и Испаніи.

— Палата перовъ продолжала разсматривать проекъ о врачебной приктикѣ, а палата депутатовъ утвердила большинствомъ 264 голосовъ противъ 14, проектъ постановленія о пониженіи пошлины на соль.

lewskiéj uroczyste nabożeństwo, w obec Króla, Xiążąt i Xiężniczek z domu królewskiego, owdowiałéj W. Xiężny Meklenburg-Szweryńskiéj, i innych znajdujących się tu członków rodziny królewskiéj. Poczém Król zwiedził mauzoleum w Charlottenburgu i powrócił do Sanssouci.

Francya.

Paryż, 15 *czerwca*.

Minister spraw wewnętrznych, Hr. Duchatel, przybył wczoraj do Paryża i znajdował się na posiedzeniu Izby Deputowanych. Zdrowie jego znacznie się polepszyło.

— Na wczorajszém posiedzeniu Izby Deputowanych, P. Guizot odpowiedział na interpellacyą ze strony P. Cremieux, względem zbrojnéj interwencyi w Portugalii. Rząd francuzki sądził, że właśnie zachodzi przypadek, do którego zastosować należy traktat poczwórnego przymierza; miano bowiem wielki powód obawy, że Don Miguel może wspólnie z powstańcami działać; a gdy i pomyślność Hiszpanii ucierpiałaby przez dalsze trwanie wojny domowéj w Portugalii, przeto uznano za konieczne wykonanie poczwórnego traktatu. To oświadczenie było jedynym skutkiem rzeczonéj interpellacyi. Poczém Izba przeszła do porządku dziennego i zajmowała się wnioskiem P. Demesmay o zniżenie opłaty od soli."

— Izba Deputowanych zgromadziła się wczoraj w swych biurach dla mianowania ich Prezesów i Sekretarzy. W ośmiu biurach wybory padły na konserwatystów, a tylko w jedném udało się oppozycyi utrzymać swych kandydatów.

— Kommissya Parów, w sprawie Jenerała Cubiéres, odbywała znowu wczoraj posiedzenie, na którém przesłuchała P. Teste. Sprawozdawca kommissyi, P. Renouard, ukończył już swoję pracę, którą drukuje Królewska drukarnia. Dzieło to składać się będzie z dwóch grubych tomów, z których piérwszy zawiera rozmaite dokumenta, a drugi, zeznania świadków. Właściwe sprawozdanie obejmuje 20 stronic.

— Królowa Krystyna, zabawiwszy krótki czas w Paryżu, udała się na mieszkanie do Malmaison.

— Bej Tunetański miał zażądać pośrednictwa Austryi, w przedmiocie załatwienia sporów swoich z Turcyą.

— Słychać, że rząd udzielił pozwolenie na przewiezienie do Francyi zwłok Hrabiego St. Leu, byłego Króla Hollenderskiego i starszego jego syna, zmarłego w roku 1831, które mają bydź złożone w Rueil, obok zwłok Cesarzowéj Józefiny.

— Donoszą z Hajti, że gdy tam w d. 23 kwietnia odprawiano na wojennym okręcie *Prezydent*, żałobne nabożeństwo za duszę zmarłego Prezydenta Guerrier, okręt ten z całą osadą i 80 więźniami wyleciał w powietrze; iskra bowiem, podczas wystrzału, wpadła do beczki z prochem, stojącéj na pokładzie.

Dnia 16 *czerwca*.

Izba Parów, rozważając prośbę Xięcia Hieronima Napoleona, o udzielenie mu pozwolenia powrótu do Francyi, przychyliła się do wniosku swojéj kommissyi, że inicyatywa w tym przedmiocie jedynie tylko do rządu należy; a zatém prośba pozostała bez skutku.

— *Journal des Débats* ogłosił akta dyplomatyczne, złożone Izbie Deputowanych, w przedmiocie interwencyi Portugalskiéj. Rzeczone akta rozpoczynają się depeszą P. Guizot, do sprawującego interessa francuzkie w Lizbonie, P. Forth-Rouen, z d. 26 października 1846 r., a kończą się depeszą tegoż samego Ministra, z d. 26 maja b. r., do Barona Varennes, Posła francuzkiego. W téj ostatniéj rozwija P. Guizot powody interwencyi, oświadczając między innemi, że interwencya ma na celu przytłumienie wojny domowéj i utwierdzenie powagi, przynależnéj konstytucyjnemu rządowi i prawu. Nakoniec poleca Posłowi, aby się we wszystkiém znosił z reprezentantami: Angielskim i Hiszpańskim.

— Izba Parów zajmowała się projektem do prawa o praktyce lekarskiéj, a Izba Deputowanych przyjęła, większością 264 głosów przeciw 14, projekt do prawa o zniżenie opłaty od soli.

— Повѣренный во французскихъ дѣлахъ въ Россіи, гр. Рейнваль, прибылъ сюда изъ С. Петербурга.

— Поводомъ къ непріятностямъ, встрѣченнымъ нашимъ повѣреннымъ въ дѣлахъ въ Мадритѣ, герцогомъ Глюксбергомъ, при аудіенціи у Королевы, были слишкомъ частыя посѣщенія сего герцога — Короля Франциска въ Пардо.

— Извѣстія изъ марокскихъ провинцій представляютъ Абд-эль-Кадера весьма сильнымъ, и имѣющимъ большія средства для снабженія всѣмъ нужнымъ своей деиры, не смотря на то, что близъ оной расположенъ лагерь линѣйныхъ войскъ марокскаго императора, подъ начальствомъ его сына. Мулей-Абд-эръ-Раманъ опасается, какъ говорятъ, вступить въ Фезъ, и все предвѣщаетъ съ этой стороны важныя событія.

— Въ Марсели и въ Ліонѣ обанкротились два большіе торговые дома, по случаю значитель аго пониженія цѣны на хлѣбъ.

17 Іюня.

Во вчерашнемъ засѣданіи палата депутатовъ согласилась, чтобы Г. Жирарденъ явился въ палату перовъ. Сегодня палата начала пренія по проекту закона относительно продолженія закона отъ 28-го Января сего года, на счетъ свободнаго ввоза зерноваго хлѣба.

— Въ сегоднишнемъ засѣданіи, палата перовъ постановила пригласить Г. Жирардена 22-го числа с. м., въ 1-мъ часу по полудни.

— По всему вѣроятію, прошеніе, поданное на имя французскихъ палатъ герцогомъ Іеронимомъ Бонапарте, встрѣтило гораздо лучшій пріемъ въ Бурбонскомъ дворцѣ, чѣмъ люксенбургскомъ. Коммисія прошеній палаты депутатовъ единодушно опредѣлила отправить прошенія сего герцога — къ президенту совѣта и въ совѣтъ министровъ.

— Изъ Алжира сообщаютъ, что приказомъ отъ 5 Іюня извѣщена африканская армія, что генералъ-лейтенантъ де-Баръ вступилъ въ исправленіе должности главнокомандующаго, въ слѣдствіе выѣзда маршала Бюжо во Францію.

— Извѣстія изъ Марокко подтверждаютъ, что во всѣхъ пограничныхъ марокскихъ провинціяхъ, начиная съ Риффы до Пустыни, открылся мятежъ. Абд-эль-Кадеръ оказываетъ большую дѣятельность, стараясь движенія эти обратить въ свою пользу. Слышно, что къ нему прибыло нѣсколько Англичанъ изъ Гибралтара, съ значительнымъ количествомъ оружія и аммуниціи.

Англія.

Лондонъ, 12 *Іюня.*

У Королевы, въ Букингамскомъ дворцѣ, былъ второй балъ въ настоящее время года, на который приглашено было до 2,000 особъ. Балъ былъ весьма блистателенъ. Кромѣ Королевской фамиліи, находились на немъ пребывающіе здѣсь иностранные принцы, всѣ лица дипломатическаго корпуса, многіе иностранцы и знатныя обоего пола особы.

— Пренія о португальской интервенціи еще не кончились въ нижней палатѣ; вчера, предложеніе Г. Юма опровергнуто было лордомъ Джономъ Росселемъ и за тѣмъ пренія сіи отложены до 14-го Іюня. Носятся слухи, что перы, собравшіеся у лорда Стэнлея, были готовы одобрить дѣйствія министровъ по португальскому дѣлу.

— Принцъ Оскаръ Шведскій отправился вчера изъ Портсмута въ Стокгольмъ, а третьяго дня обѣдалъ у адмирала начальника гавани. Принцъ Оскаръ исполняетъ на кораблѣ должность лейтенанта флота, и состоитъ въ этомъ чинѣ.

— Говорятъ, что начальники партій гр. Монтемолина отправятся вскорѣ въ Испанію, каждый въ одну изъ провинцій, наиболѣе ему извѣстную, гдѣ будетъ надѣяться найти соучастіе. Извѣстнѣйшіе изъ сихъ начальниковъ суть: Кабрера, Заратегуи, Эліо, Гомезъ, Форкадель, Арройо и Аревато.

— Килькеннское городское управленіе наложило трауръ на 6 недѣль, по случая кончины О'Коннеля. Все населеніе города послѣдуетъ сему примѣру.

16 Мая.

Послѣ вчерашнимъ преній въ нижнемъ парламентѣ относительно португальской интервенціи, должно ожидать, что обстоятельство это не поставитъ уже болѣе правительства въ затруднительное положеніе. Г.

— Hr. Rayneval, sprawujący interessa francuzkie w Rossyi, przybył tu z Petersburga.

— Powodem nieprzyjemności, jaka spotkała naszego sprawującego interessa w Madrycie, Xięcia Glücksberg, na posłuchaniu u Królowéj, miały być zbyt częste odwiedziny tegoż Xięcia u Króla Franciszka w Pardo.

— Nowiny z pogranicznych prowincyi marokańskich wystawią Abd-el-Kadera jako bardzo silnego, i z łatwością opatrującego we wszelkie potrzeby swą deirę, pomimo sąsiedztwa obozu regularnego wojska Cesarza marokańskiego, pod dowództwem syna jego. Muley Abd-er-Rhaman nie śmie, jak mówią wnijść do Fezu i wszystko zapowiada z téj strony nader ważne wypadki.

— W Marsylii i Lyonie upadły dwa wielkie domy handlowe, w skutku znacznego zniżenia się cen zboża.

Dnia 17 czerwca.

Na wczorajszem posiedzeniu, Izba Deputowanych oświadczyła się znaczną większością za stawieniem P. Girardin przed kratki Izby Parów. Dziś rozpoczęła Izba rozprawy nad projektem do prawa względem przedłużenia prawa z dnia 28 stycznia r. b. o wolnym dowozie zboża.

— Na dzisiejszem posiedzeniu, Izba Parów postanowiła wezwać P. Girardin przed swe kratki na dzień 22 b. m. o godz. 1 w południe.

— Według wszelkiego podobieństwa petycya podana do Izb francuzkich przez Xięcia Hieronima Bonaparte, została daleko lepiéj przyjęta w pałacu Bourbon niż w pałacu Luxembourg. Kommissya petycyjna Izby Deputowanych miała jednomyślnie postanowić podwójne odesłanie téj prośby: do Prezesa Rady i do zgromadzonéj Rady Ministrów.

— Z Algieru donoszą, że rozkaz dzienny z d. 5 czerwca, zawiadomił armię afrykańską, że Jenerał-Porucznik de Bar objął naczelne dowództwo, w skutku wyjazdu Marszałka Bugeaud do Francyi.

— Doniesienia z Marokko potwierdzają, że wszystkie pograniczne prowincye marokkańskie, począwszy od Riffu aż do Pustyni, znajdują się w powstaniu. Abd-el-Kader rozwija wielką czynność, usiłując obrócić to poruszenie na korzyść swoję. Słychać, że kilku Anglików z Gibraltaru przybyło do niego ze znacznemi zapasami broni i ammunicyi.

Anglia.

Londyn, 12 *czerwca.*

Królowa dawała wczoraj, w pałacu Buckingham, drugi bal w téj porze roku, na który zaproszono około 2,000 osób. Zabawa ta była nader świetna. Prócz Królewskiéj rodziny, znajdowali się na niéj obecni tu Xiążęta zagraniczni, całe Ciało Dyplomatyczne, wielu bardzo cudzoziemców i wszystkie znakomite osoby płci obojéj.

— Rozprawy o interwencyi Portugalskiéj rozpoczęły się wczoraj w Izbie Niższéj, ale po odparciu wniosków P. Hume, przez Lorda John Russel, na dzień 14 czerwca odroczone zostały. Krążą pogłoski, że Parowie, zgromadzeni u Lorda Stanley, okazali się dosyć skłonnymi do pochwalenia postępowania Ministrów w sprawie Portugalskiéj.

— Xiążę Oskar Szwedzki odpłynął onegdaj z Portsmouth do Sztokholmu; zawczoraj zaś obiadował u Admirała, dowódzcy portu. Xiążę Oskar wypełnia na okręcie wszystkie obowiązki porucznika marynarki, w tym bowiem stopniu dotychczas zostaje.

— Mówią, że naczelnicy stronnictwa Hr. Montemolin udadzą się niebawem do Hiszpanii, każdy do prowincyi, którą zna najlepiéj i gdzie się spodziewa znaleść największéj spółczucia. Z tych przywodzców najznajomsi są: Cabrera, Zarateguy, Elio, Gomez, Forcadel, Arroyo i Arevato.

— Municypalność w Kilkenny postanowiła przywdziać żałobę na 6 tygodni, z powodu śmierci O'Connella. Cała ludność miasta pójdzie za tym przykładem.

Dnia 15 czerwca

Po wczorajszych rozprawach w Izbie Niższéj nad interwencyą portugalską, spodziewać się można, że ta okoliczność nie sprawi już rządowi żadnego kłopotu. P. Duncombe podał do wniosku P. Hume dodatek, według które-

Дунковъ къ предложенію Г. Юма присовокупилъ добавочную статью, по коей вопросъ объ этой интервенціи предоставляется правительству, а палата должна только объявить свое мнѣніе, т обы англійское правительство, по возстановленіи спокойствія въ Португаліи, старалось всѣми мѣрами поддержать государственную хартію. Впрочемъ, изъ представленнымъ палатѣ документовъ онъ убѣдился, что министерство не могло дѣйствовать иначе. Г. Мэколей отъ имени министровъ изъявилъ согласіе на сію добавочную статью, при чемъ онъ объявилъ, что ни одинъ членъ Опортской юнты не будетъ выданъ португальскому правительству. Въ заключеніе министръ оправдывалъ взятіе португальской эскадры, не смотря на увѣренія юнты въ ея протестаціи, будто бы оно послѣдовало безъ предварительнаго извѣщенія оной; онъ прочелъ письмо отъ 23-го Мая, командующаго на Дуэро капитана Робба, который извѣстилъ юнту, что если экспедиція графа Дасъ-Антаса выступитъ, то она непремѣнно будетъ захвачена англійскими кораблями. Послѣ продолжительныхъ еще по сему предмету преній, прежде чѣмъ приступили къ балотировкѣ по предложенію Г. Юма, члены парламента начали разходиться, такъ что вскорѣ не осталось ихъ и 40 чел., (необходимаго числа для балотировки), отъ чего предложеніе Г. Юма пало само собою.

— Въ верхнемъ парламентѣ, лордъ Станлей также сдѣлалъ предложеніе противъ португальской интервенціи, которое однако было отринуто большинствомъ 66 голосовъ противъ 47.

— Испанскій и португальскій посланники, также французскій повѣренный въ дѣлахъ, имѣли вчера опять продолжительное совѣщаніе съ лордомъ Пальмерстономъ, въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ. Въ слѣдующій Четвертокъ, 17-го с. м., будетъ въ Букингамскомъ дворцѣ, въ присутствіи Королевы, засѣданіе тайнаго совѣта.

— Съ Остъ-Индскою почтою получено оффиціальное извѣстіе, что лордъ Гардинджъ намѣренъ оставить управленіе обширнымъ краемъ, который онъ распространилъ своимъ мужествомъ и успокоилъ мудрымъ п авленіемъ, достопамятнымъ въ исторіи Индіи. Полагаютъ, что генералъ-губернаторомъ въ Остъ-Индію будетъ назначенъ сэръ Джемсъ Грагамъ.

— Изъ Индіи сообщаютъ, что Афганскій Визирь Акбаръ-Ханъ, чувствуя приближеніе смерти, послалъ своему отцу и братьямъ послѣдній привѣтъ (*Salaam*) и велѣлъ объявить имъ, что онъ нынѣ, въ минуту смерти заклинаетъ ихъ, чтобы они не входи.и въ дружественныя связи съ невѣрными франками (*Feringhis*), по причинѣ коихъ могли бы лишиться вѣчнаго спасенія въ другомъ мірѣ. Въ заключеніе завѣщалъ 7 лаковъ рупій (1 лакъ стоитъ 60,000 руб. сер.) для религіозной войны противъ Назарянъ (*Nassa eh*—христіанъ). Въ слѣдствіе сего завѣщанія умирающаго, сыновья покойнаго Могаммеда Зуманъ-Хана положили, все что имѣютъ: (около 20 лаковъ рупій) пожертвовать для той же цѣли.

Испанія.

Мадритъ, 7 Іюня.

Въ *Times* пишутъ: „Политическія и личныя причины, побудившія Испанскій дворъ рѣшиться на расторженіе брака Королевы и продолжать это дѣло, могутъ быть непріятны Франціи, но въ нашихъ глазахъ онѣ касаются только Испаніи; онѣ связаны съ счастіемъ Королевы, съ безопасностью ея Королевства, съ наслѣдіемъ ея короны въ прямой линіи, съ независимостью націи, съ миромъ Европы. Одно послѣднее обстоятельство касается нашихъ выгодъ, сколь бы ни было велико наше участіе въ несчастіяхъ Королевы, которой судьба такъ странна, если сравнить ее съ судьбою Королевы Викторіи. — Расторженіе этого брака было бы пагубнымъ ударомъ для французскаго двора, и чтобы ни было рѣшено въ Мадридѣ, мы не сомнѣваемся, что оно встрѣтитъ большое сопротивленіе въ Парижѣ, и что противъ него будутъ дѣйствовать во Франціи клеветою или силою. Чрезъ нѣсколько мѣсяцевъ или чрезъ нѣсколько недѣль, мы узнаемъ, сохранитъ ли Испанскій престолъ свою независимостъ, или подвергнется попечительству Франціи. Все возвѣщаетъ о приближеніи борьбы, которая, вѣроятно, рѣшитъ вопросъ. Извѣстія, получаемыя нами изъ разныхъ частей Испаніи, о покушеніяхъ соблазнить армію и побудить предводителей ея, устранивъ Изабеллу, провозгласить ея супруга регентомъ, не оставляютъ ни какого со-

go kwestya względem interwencyi pozostawia się rządowi, a Izba wynurzyć ma tylko zdanie, aby rząd angielski był w obowiązku, po przywróceniu spokojności w Portugalii, starać się wszelkiemi siłami o utrzymanie krajowéj ustawy. Zresztą z przełożonych Izbie dokumentów przekonał się, że Ministerstwo inaczéj postąpić nie mogło. P. Macaulay w imieniu Ministrów przychylił się do tego dodatku, oświadczając zarazem, że ani jeden członek junty Oportskiéj nie będzie wydany rządowi Portugalskiemu. W końcu usprawiedliwiał Minister zabranie eskadry portugalskiéj, przeciw twierdzeniu Junty w jéj protestacyi, jakoby takowe bez poprzedniego jéj uwiadomienia nastąpiło; na dowód odczytał list pod dniem 23 maja, pisany przez dowodzącego na Duero kapitana Robb, który zawiadamiał Juntę, że jeżli wyprawa Hr. Das Antas wypłynie, najpewniéj przez angielskie okręty zabraną zostanie. Po krótkich jeszcze nad tymże przedmiotem rozprawach, nim przystąpiono do głosowania nad wnioskiem P. Hume, członkowie Izby zaczęli się rozchodzić, tak, iż wkrótce nie zostało 40, (liczby potrzebnéj do głosowania), przez co wniosek P. Hume sam przez się upadł.

— W Izbie Wyższéj Lord Stanley zaproponował był także wniosek przeciw interwencyi, ale ten, większością 66 głosów przeciw 47, odrzucony został.

— Posłowie: hiszpański i Portugalski, tudzież sprawujący interessa francuzkie, mieli wczoraj znowu długą naradę z Lordem Palmerston w Ministerstwie spraw zagranicznych. W następny Czwartek, to-jest, 17-go, odbywać się będzie, w pałacu Buckingham, tajna rada, pod przewodnictwem Królowéj.

— Poczta indyjska przywiozła urzędowe doniesienie, że Lord Hardinge chce złożyć zarząd obszernego państwa, które swoją walecznością rozprzestrzenił, a roztropném postępowaniem uspokoił. Jego zarząd będzie pamiętnym w historyi Indyjskiéj. Sądzą że Jeneralne Gubernatorstwo Indyj otrzyma Sir James Graham.

— Donoszą z Indyi, że Wezyr Akhbar Chan w Afganistanie, czując się już blizkim zgonu, posłał swemu ojcu i braciom ostatnie pożegnanie (Salaam) i kazał im oświadczyć: że w godzinę śmierci zaklina ich, aby nie zawierali nigdy przymierza z niewiernemi Frankami (Feringhis), przez którychby wieczne zbawienie swoje na drugim świecie utracić mogli. W końcu zapisał 7 lak rupij (1 laka znaczy 60 000 r. sr) na wojnę religijną przeciw Nazareńczykom (Nassareh—chrześcianom). Na skutek takowego oświadczenia umierającego, synowie zmarłego Mohammeda Zuman Chana postanowili, wszystko co posiadają (około 20 lak rupij) poświęcić w takiż sposób „na służbę Bożą.“

Hiszpania.

Madryt, 7 czerwca.

W *Times* piszą: „Polityczne i osobiste przyczyny, które skłoniły dwór hiszpański do starania się o zerwanie związków małżeńskich i utrzymują go w tém przedsięwzięciu, mogą wydać nieprzyjemne owoce dla Francyi; w naszych zaś oczach, wypadki tego rodzaju ściągają się tylko do saméj Hiszpanii. Są one ściśle związane ze szczęściem Królowéj, z bezpieczeństwem jéj królestwa, z dziedzictwem jéj korony w prostéj linii, i z pokojem Europy. Ta ostatnia tylko okoliczność dotyczy naszych korzyści, jakkolwiek wielki bierzemy udział w osobistych cierpieniach Królowéj, któréj los tak jest dziwnym, zwłaszcza w porównaniu z losem Królowéj Wiktoryi.— Zerwanie tego małżeństwa zadałoby zgubny cios dworowi francuzkiemu, i przeto cokolwiek nastąpi w Madrycie, nie wątpimy, że tamtejsze wypadki znajdą wielki opór w Paryżu, i że przeciwko nim nie zaniedbają działać we Francyi potwarzą albo przemocą. Za kilka miesięcy, lub za kilka tygodnia, dowiemy się, azali tron hiszpański zachowa swoję niezawisłość lub też przejdzie pod opiekę Francyi. Wszystko zapowiada zbliżającą się walkę, która bez wątpienia, kwestyą tę rozwiąże. Wiadomości, które z różnych części Hiszpanii do nas dochodzą, o usiłowaniach zjednania armii i skłonienia jéj dowódzców, aby usunąwszy Królowę Izabellę ogłosili jéj małżonka Rejentem państwa, nie zostawują żadnéj wątpliwości o istnieniu podobnego zamachu.

мнѣнія о существованіи подобнаго замысла. Такое событіе было бы явнымъ нападеніемъ французской партіи на права Королевскія. Если оно не удастся, какъ мы надѣемся, ясно будетъ, какой путь должна избрать Королева Изабелла. Если оно удастся, царствованіе ея кончится, и должно будетъ ожидать новыхъ событій".

— Монсиніоръ Брунелли по всюду встрѣчаетъ весьма радушный пріемъ со стороны верховной власти. Отъ возстановленія полезныхъ сношеній съ Папою здѣсь ожидаютъ весьма многаго, преимущественно при настоящемъ затруднительномъ положеніи королевскаго семейства. Безъ содѣйствія Его Святѣйшества, затрудненій этихъ не льзя уладить.

— Папскій Нунцій, немедленно по прибытіи своемъ въ Мадритъ, извѣстилъ Г. Пачеко, что Папа предназначилъ кардинальскую шляпу для Испаніи, и потому проситъ его, чтобы онъ предложилъ кандидата. Выборъ еще неизвѣстенъ.

— По поводу выступленія нѣсколькихъ полковъ въ Португалію, здѣшній гарнизонъ уменьшенъ до 5,000 человѣкъ, которыхъ едва достаточно для исполненія обыкновенной службы.

— Изъ Мелиллы сообщаютъ, что вся южная часть Марокккской имперіи, Рифъ, и нагорныя области, признали Абд-эль Кадера пади-шахомъ и императоромъ Марокккскимъ. Эмиръ находится въ разстояніи одного дня пути отъ нашихъ владѣній въ Африкѣ, и всѣ окрестные жители явно на его сторонѣ.

— Изъ Каталоніи увѣдомляютъ, что Карлисты овладѣли пороховымъ магазиномъ въ Монреза и немедленно перевезли весь запасъ въ болѣе безопасное мѣсто; пишутъ также, что другой отрядъ мятежниковъ произвелъ нападеніе на Игуаладу.

8 Іюня.

Третьяго дня былъ торжественный ходъ, по случаю праздника Тѣла Христова. Королева не участвовала въ процессіи, но находились въ это время на балконѣ ратуши. На другомъ балконѣ, Папскій нунцій, епископъ Брунелли, преклонивъ колѣни, усердно молился.

— Папскій нунцій былъ принятъ Королевою въ частной аудіенціи 2 с. м. Министръ иностранныхъ дѣлъ не представлялъ его, какъ другихъ дипломатовъ. Говорятъ, что Монсиньоръ Брунелли отправится завтра въ Пардо, чтобы представиться Королю.

— Вчера, по полудни, получено оффиціальное извѣстіе, что отрядъ португальскихъ инсургентовъ, состоящій изъ 2,500 челов., кои подъ коман ою графа Дасъ-Антаса отплыли на пароходахъ изъ Опорто, съ намѣреніемъ произвести высадку близъ Лиссабона, захвачены въ плѣнъ соединеннымъ Англійско-Португальскимъ флотомъ. Суда мятежниковъ, съ военными припасами, отведены въ Лиссабонъ. По полученіи сего извѣстія, министры, собравшіеся тотчасъ на совѣщаніе, положили приказать испанскимъ войскамъ 10 с. м. вступить въ предѣлы Португаліи.

— По конвенціи, заключенной между предсѣдателемъ кабинета и португальскимъ посланникомъ графомъ Томаръ, правительство Королевы Донны Маріи принимаетъ на себя издержки, сопряженныя съ движеніемъ испанскихъ войскъ.

Португалія.

Лиссабонъ, 9 Іюня.

Донынѣ здѣсь не произошло еще ничего рѣшительнаго, чтобы могло окончить дѣло между правительствомъ и инсургентами. Ожидаютъ послѣдняго рѣшенія англійскаго правительства въ слѣдствіе взятія инсургентской эскадры англійскими морскими силами. Португальскіе плѣнные, въ числѣ 3,000 человѣкъ, все еще находятся подъ присмотромъ англійскихъ войскъ въ незначительной крѣпости Санъ-Жуліано, и только на дняхъ дозволили имъ принимать посѣщенія родственниковъ и друзей. Отнятыя у инсургентовъ суда возвращены правительству; тоже послѣдуетъ на дняхъ и на счетъ оружія.

— Со стороны инсургентовъ въ Сантъ-Убесѣ, прибылъ сюда также графъ Таупа, для переговоровъ съ англійскимъ посланникомъ въ пользу Са-да-Бандейры и его арміи. Онъ нынѣ находится на англійскомъ адмиральскомъ кораблѣ. Условія, предложенныя адмираломъ Паркеромъ относительно изъявленія покорности Са-да-Бандейрою, суть слѣдующія: 1) Войска въ Сантъ-Убесѣ должны положить оружіе и имѣютъ счи-

Wypadek taki byłby jawną napaścią stronnictwa francuzkiego na prawa królewskie. Jeśli się ten zamach nie uda, jak mamy tego nadzieję, przynajmniéj Królowa Izabella ujrzy jaką jéj drogę wybrać należy. Jeśli się zaś powiedzie, panowanie jéj się zakończy i będzie musiała nowych oczekiwać wypadków."

— Monsignor Brunelli jest tu przedmiotem wielkich względów ze strony władzy najwyższéj. Od przywrócenia stosunków z Papieżem obiecują tu sobie bardzo wiele korzyści, zwłaszcza śród obecnego trudnego położenia familii królewskiéj. Bez pomocy Ojca św. trudności te nie dadzą się usunąć.

— Nuncyusz papiezki zaraz po przybyciu do Madrytu zawiadomił P. Pacheco, że Papież przeznaczył kapelusz Kardynalski dla Hiszpanii, i dla tego prosi go, aby kandydata mianował. Wybór jeszcze nie wiadomy.

— Z powodu wyruszenia kilku półków do Portugalii, załoga tutejsza zmniejszoną została do 5.000 ludzi, które zaledwie wystarczają dla zwyczajnéj służby.

— Donoszą z Melilli, że cała północna część państwa Marokańskiego, Rif, i kraje górzyste, ogłosiły Abd el-Kadera Padiszachem i Cesarzem Marokańskim. Emir jest tylko o dzień drogi od naszych posiadłości Afrykańskich, a cała ludność okoliczna głośno się za nim oświadczyła.

— Donoszą z Katalonii, że Karliści opanowali skład prochu w Manresa, który natychmiast w bezpieczniejsze miejsce uwieźli, tudzież, że drugi oddział tychże rokoszan uderzył na Igualadę.

Dnia 8 czerwca.

Onegdaj odbywała się uroczyście processya Bożego Ciała Królowa nie była na niéj, ale przypatrywała się jéj zimno z balkonu ratuszu; na drugim balkonie znajdował się Nuncyusz Papiezki, Arcybiskup Brunelli, który klęcząc modlił się najpobożniéj.

— Nuncyusz Apostolski miał u Królowéj prywatne posłuchanie 2-go b. m. Minister spraw zagranicznych nie przedstawił go, jak innych dyplomatów. Mówią, że Mons. Brunnelli uda się jutro do Pardo dla złożenia Królowi swego uszanowania.

— Wczoraj, po południu, nadeszła wiadomość, że 2,500 ludzi, z wojska wyborowego rokoszan Portugalskich, którzy pod dowództwem Hr. Das Antas wypłynęli na parostatkach z Porto, w celu wylądowania w okolicach Lizbony, pojmani zostali w niewolą przez połączoną flotę Angielsko-Portugalską. Okręty rokoszan, z zapasami wojennemi odprowadzone zostały do Lizbony. Po nadejściu tego doniesienia, Ministrowie zebrali się natychmiast na radę, i postanowili kazać, 10 b. m., wkroczyć wojsku hiszpańskiemu do Portugalii.

— Mocą konwencyi, zawartéj między Prezesem Ministrów a Posłem Portugalskim, Hr Thomar, rząd Królowéj Dony Maryi przyjmuje na siebie koszta, wyniknąć mające z mobilizacyi wojska hiszpańskiego.

Portugalia.

Lizbona, 9 czerwca.

Dotychczas nie zaszło tu jeszcze nic stanowczego, coby zakończyć miało sprawę między rządem i powstańcami. Czekają tu na ostatnią decyzyą rządu angielskiego w skutek zabrania eskadry powstańczéj przez angielską siłę morską. Jeńcy portugalscy, w liczbie 3.000, zostają jeszcze ciągle pod strażą angielską w małéj warowni St. Juliao, i dopiéro w tych dniach pozwolono im przyjmować odwiedziny krewnych i przyjaciół. Zabrane powstańcóm okręty zostały wydane rządowi; toż samo ma w tych dniach nastąpić z bronią.

— Ze strony powstańców w St. Ubes przybył tu także Hr. Taupa, celem układania się z Posłem angielskim względem poddania się Sa da Bandeiry i jego wojska. Znajduje się on teraz na pokładzie angielskiego okrętu admiralskiego Warunki, jakie Admirał Parker podał we względzie poddania się Sa da Bandeiry, są następujące: 1) Wojsko w St. Ubes ma złożyć broń i uważać się za jeńców wojennych Anglii, pod temi samemi warunkami co wojsko Hr. Das

таться англійскими военноплѣнными на тѣхъ же условіяхъ, какъ и войска Дасъ-Антаса; 2) они будутъ отведены въ крѣпость подъ надзоръ англійскаго гарнизона, или на англійскіе военные корабли; 3) личная собственность, со включеніемъ оружія и лошадей, останется неприкосновенною.

— Въ сѣверныхъ провинціяхъ распространяется мятежъ по тому поводу, какъ сообщаютъ въ газетѣ *Diario*, что испанская войска вступили уже въ Валенсію. Въ Беирской провинціи, гдѣ расположенъ Сальданья, произошли смятенія.

Г р е ц і я.

Аѳины, 30 *Мая*.

Правительстто получило донесеніе, что отрядъ турецкихъ войскъ вышелъ изъ Янины въ Превезу, и что изъ Битоліи отправлены войска въ Ларису.

— Король и Королева отправятся завтра въ путь, для посѣщенія острововъ Андроса, Эвбеи и Наксоса.

— Во французской газетѣ *Sud de Marseille*, отъ 8 Іюня, пишутъ: „Съ пароходомъ „Озирисъ“ получено извѣстіе, что несогласія между Греціею и Турціею, уже улажены. Кажется, примиреніе послѣдовало, по усильнымъ стараніямъ Австрійскаго кабинета. Условія трактата еще не извѣстны.

Т у р ц і я.

Константинополь, 19 *Мая*.

Въ здѣшнемъ журналѣ сообщаютъ, что существовавшіе уже нѣсколько лѣтъ между Портою и Персіею споры, по коимъ продолжились въ Эрзерумѣ переговоры, благополучно окончены. Двѣ великія европейскія державы склонили Порту принять предложенный за нѣсколько мѣсяцевъ, со стороны Персіи, ультиматъ.

— За три или четыре дня, получено здѣсь изъ Аѳинъ извѣстіе, что греческое правительстао, для прекращенія своего несогласія съ Портою, просило Австрію о посредничествѣ. Только третьяго дня, 17 Мая, Порта увѣдомлена была о томъ, не оффиціально и не прямымъ путемъ отъ греческаго кабинета, а чрезъ посторонняго посланника. Греція — говорятъ Турки — во все продолженіе спора какъ бы нарочно старалась оказывать Портѣ неуваженіе, которое вовсе нейдетъ къ ихъ взаимнымъ отношеніямъ и которое не замедлитъ вызвать непріятныя мѣры, до сихъ поръ откладываемыя Турціею. Рейсъ-Эфенди объявилъ вчера одному изъ чужестранныхъ дипломатовъ, что Порта не хочетъ теперешнее положеніе вещей приводить въ худшее, на дѣлать австрійскому кабинету новыя и неожиданныя затрудненія, но напротивъ рѣшилась удержать *status quo*, пока не будутъ получены предложенія примиряющаго кабинета.

— Турецкое правительство издало распоряженіе, приведшее въ ужасъ христіанское народонаселеніе. Постановлено, чтобы христіанскіе подданные приморскихъ округовъ поступали на флотъ. Уже значительная часть христіанскихъ рекрутъ прибыла въ арсеналъ. Опасаются, чтобы это постановленіе не было распространено и на сухопутныя войска, и потому всѣ раи по сему поводу весьма безпокоятся.

Съ 1-го ч. Іюля принимается подписка на второе полугодіе Виленскаго Вѣстника. Гг. Подписчики благоволятъ сообщать свои требованія заблаговременно, для избѣжанія некомплетныхъ экземпляровъ. Подписная цѣна за полгода, съ пересылкою по почтѣ,—5 руб. 50 коп. сереб.; безъ пересылки 4 руб. 50 коп. сереб.; на четверть года подписываться можно, только безъ пересылки, цѣна 2 руб. 25 коп. сереб.

Antas; 2) odprowadzone być ma do twierdzy pod dozorem załogi angielskiéj, lub na angielskie okręty wojenne; 3) własność pojedyńczych osób, wraz z bronią i końmi, ma być nietykalną.

— W prowincyach północnych szerzy się powstanie z powodu, że wojsko hiszpańskie, jak donosi dz. *Diario*, weszło już do Valencyi. W prowincyi Beira, gdzie stoi Saldanha, zaszły niespokojności.

G r e c y a.

Ateny, 30 *maja*.

Rząd otrzymał wiadomość, że oddział wojsk Tureckich wyruszył z Janiny ku Preweza, i że z Bitolii wysłano wojsko do Laryssy.

— Król i Królowa wyjeżdżają jutro, w celu zwiedzenia wysp: Audros, Eubei i Naxos.

— Gazeta francuzka *Sud de Marseille* donosi pod d. 8-m czerwca: „Statek *Ozyris* przywozi wiadomość, że spory między Grecyą a Turcyą już załatwione zostały. Zdaje się, że to dobre porozumienie nastąpiło za usilném staraniem gabinetu Austryackiego. Zasady zgody nie są jeszcze wiadome.

T u r c y a.

Konstantynopol, 19 *maja*.

Dziennik tutejszy donosi o szczęśliwém zakończeniu kilkuletnich sporów między Portą a Persyą, o które toczyły się układy w Erzerum. Dwa wielkie mocarstwa Europejskie skłoniły Portę do przyjęcia ultimatum, przez dwór Perski od kilku miesięcy nadesłanego.

— Przed trzema czy cztérma dniami otrzymano tu z Aten wiadomość, że rząd grecki, dla położenia końca nieporozumieniom z Portą, prosił Austryą o pośrednictwo, a dopiéro onegdaj, 17 maja, Porta zawiadomioną o tém została, nie urzędowie i nawet nie prostą drogą przez gabinet grecki, ale przez Posła obcego mocarstwa. Grecya — powiadają Turcy — przez cały czas nieporozumień, zdaje się, że umyślnie starała się okazywać Porcie pewien rodzaj lekceważenia, które nie może zgoła przyczynić się do zawiązania przyjaźnych stosunków, i które może wywołać w końcu nieprzyjaźne kroki, dotąd przez Turcyą zwlekane. Wbrew atoli temu twierdzeniu, Reis-Efendi oświadczył wczoraj jednemu z obcych dyplomatów, że Porta nie chce pogorszać obecnego stanu rzeczy, ani też stawiać gabinetowi Austryackiemu nowych i niespodzianych trudności, ale że owszem postanowiła utrzymać *status quo*, dopóki nie nadejdą propozycye gabinetu pośredniczącego.

— Rząd turecki wydał rozporządzenie, które rzuciło postrach pomiędzy ludnością chrześciańską. Postanowionem zostało, aby poddani chrześciańscy powiatów nadmorskich brani byli do marynarki. Już wielka liczba chrześciańskich rekrutów przybyła do arsenału. Lękają się, aby to rozporządzenie nie zostało rozciągnięte i do wojska lądowego, i wszyscy Rajasowie są z tego powodu bardzo niespokojni.

Z dniem 1-go Lipca, zaczyna się prenumerata na 2-gie półrocze Kuryera Wileńskiego. Szanowni Prenumeratorowie, dla uniknienia exemplarzy niekompletnych, raczą zglaszać się wcześnie. Cena półroczna, z pocztą rub. sr. 5 kop. 50, bez poczty rub. sr. 4 kop. 50. Na kwartał można tylko prenumerować na miejscu w Wilnie, bez poczty, cena rub. sr. 2 kop. 25.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 21-го Іюня 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.